תורה אור • פרשת מקץ • מאמר 7

רני ושמחי בת ציון כוי

"רני ושמחי בת ציון"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/7

1 **רני ושמחי בת ציון כו'. להבין למה נק' כנס"י** [כנסת ישראל] **בשם בת כמו בת ציון בת ירושלים.**

"רני ושמחי בת ציון" וכו'. [יש להבין] מדוע כנסת ישראל נקראת בשם "בת", כמו "בת ציון" ו"בת ירושלים".

הנה איתא במדרש משל למלך כו' לא זו מחבבה עד שקראה בתי כמ"ש שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך ויתאו המלך יפיך כו' (ופי' יפיך הוא כמו בחי' רעיתי יפתי).

והנה מובא במדרש: "[משל] למלך" וכו': "לא זו מחבבה עד שקראה בתי", כמו שכתוב: "שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך ויתאו המלך יפיך" וכו'. (והפירוש של "יפיך" הוא בדומה לבחינה של "רעיתי יפתי".)

לא זו מחבבה עד שקראה אחותי וכמ"ש אחותי רעיתי.

"לא זו מחבבה עד שקראה אחותי", כמו שכתוב: "אחותי רעיתי".

לא זו מחבבה עד שקראה אמי וכמ"ש צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו כו' וכתיב הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו ולאמי כתיב:

"לא זו מחבבה עד שקראה אמי", כמו שכתוב: "צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו" וכו'; וכן כתוב: "הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו". נכתב [כך שאפשר לקרוא] "ולאמי", כלומר "אמי".

2 **והנה להבין ענין ג' בחי' אלו בעבודת ה' שיש ג' מדרגות בישראל שע"ש** [שעל שם] **כך נקראו בבחי' הללו.**

כעת, [עלינו] להבין את עניינן של שלוש הבחינות האלה בעבודת ה': יש שלוש דרגות בישראל, ועל שם כך הם נקראים בשמות האלה.

וצריך להבין מ"ש נר הוי"ה נשמת אדם שהנשמה קרויה נרה של שם הוי"ה. והרי פעם אמר הכתוב כי אתה נרי ה' שהוא יתי' נק' נר של נש"י [נשמות ישראל].

ועלינו להבין את הכתוב: "נר הוי' נשמת אדם" — נשמת האדם נקראת נרו של שם הוי'. ואולם במקום אחר אומר הכתוב: "כי אתה נרי ה'"; הוא יתברך נקרא נר לנשמות ישראל.

3 **והענין כי הנה כתיב כל הנשמה תהלל יה. פי' תהלל מלשון בהלו נרו כו' לשון הארה.**

הביאור הוא כך: נאמר "כל הנשמה תהלל יה". תהלל (tehallel) מתפרש כאן מלשון בהלו (behilo), כמו "בהלו נרו כו'" — לשון של הארה.

וביאור הדבר כי הנה כתיב אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה"ע [שנברא העולם] **ואתה הוא כו'.**

וביאור העניין: נאמר "אני ה' לא שניתי", וכן "ואתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא כו'".

4 **ואינו כדמיון הנשמה שמתפעלת ומקבלת שינויים ממקרי הגוף לפי שמלובשת ממש בתוך לבושי הגוף בגי' לבושיה שהם מחדו"מ** [מחשבה דבור ומעשה]

הוא אינו דומה לנשמה, המושפעת ומשתנה בעקבות מאורעות הגוף, משום שהיא מלובשת ממש בלבושי הגוף, בשלושת לבושיה: מחשבה, דיבור ומעשה.

שמחשבתו של האדם מלבשת את הנשמה ומקיפה מכל צד וממשיכה להטותה אל כל אשר תחפוץ ששם תהא משכן הנשמה והשראתה וכן בדו"מ [בדבור ומעשה].

מחשבתו של האדם מלבישה את הנשמה ומקיפה אותה מכל צד, ומטה אותה לפנות לכל מקום שבו [המחשבה] חפצה, כדי ששם יהיו משכנה והשראתה של הנשמה; וכך גם בדיבור ובמעשה.

משא"כ אצלו יתי' כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם שאינו מקבל שום שינוי ח"ו [חס ושלום] **מבריאת העולמות.**

אצלו יתברך, לעומת זאת, נאמר: "כי לא מחשבותי מחשבותיכם"; הוא אינו משתנה כלל, חס ושלום, בעקבות בריאת העולמות.

5 **וכמו שהיה הוא לבדו קודם שנבה"ע** [שנברא העולם]**. כך הוא לבדו אחר שנבה"ע** [שנברא העולם]**. שאין העולמות תופסים מקום אצלו יתי' כלל.**

וכשם שהוא היה לבדו לפני שנברא העולם, כך הוא לבדו גם לאחר שנברא העולם, שכן העולמות אינם תופסים אצלו יתברך מקום כלל.

והגם שהוא מחי' את כולם וצופה ומביט עד סוף כל הדורות בהשגחה פרטית על כל דרכי איש ועלילות מצעדי גבר.

ואף על פי שהוא מחיה את כולם, וצופה ומביט עד סוף כל הדורות, בהשגחה פרטית על כל דרכי האדם ועל כל מעשיו וצעדיו,

6 **וכמ"ש עיניך פקוחות על כל דרכי כו'. אין זה אלא כמאמ'** [כמאמר] **לפניך נגלו כל תעלומות. הכל גלוי וידוע לפניך.**

וכמו שכתוב "עיניך פקוחות על כל דרכי" וכו', אין זה אלא כמאמר "לפניך נגלו כל תעלומות"; "הכל גלוי וידוע לפניך".

פי' הכל גלוי וידוע. שהם נעשים בבחי' גילוי וידיעה לפניו אבל לא שייך עליו לומר שיודע בהם כידיעת האדם שידיעתו מלבשתו ומקפתו

המשמעות של "הכל גלוי וידוע" היא שהם נעשים גלויים וידועים לפניו; אבל אין לומר עליו שהוא יודע אותם כפי שאדם יודע, באופן שידיעתו מתלבשת בו ומקיפה אותו.

שהוא ית' רם ונשא מזה רבבות מדרגות עד אין קץ והוא קדוש ומובדל וג"פ [וגי' פעמים] **קדוש ק"ק** [קדוש קדוש] **עד שהוי"ה צבאות להוות עולמות מלאכים ונשמות:**

שהרי הוא יתברך נעלה ונשגב מזה ברבבות מדרגות עד אין קץ; והוא קדוש ומובדל, וקדוש שלוש פעמים — "קדוש קדוש קדוש" — עד [שהוא] "הוי' צבאות", להוות (lehavos, כלומר להביא לידי מציאות) עולמות, מלאכים ונשמות.

7 **וביאור ענין ג"פ** [גי' פעמים] **קדוש. הוא כי הנה ב' ההי"ן שבשם הוי"ה. ה' הראשונה בחי' מחשבה. וה' השניה בחי' דבור.**

ביאור עניין "קדוש" שלוש פעמים הוא כך: שתי אותיות ה' שבשם הוי' — הה' הראשונה היא בחינת המחשבה, והה' השנייה היא בחינת הדיבור.

והנה בחי' דבור הוא מקור התהוות העולמות מלאכים ונשמות. וכמ"ש בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

בחינת הדיבור היא מקור התהוותם של העולמות, המלאכים והנשמות, ככתוב: "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם".

8 **וגי' אותיות הראשונות הם ג"פ** [גי' פעמים] **קדוש שהוא השתלשלות מעילה לעילה כו' עד שיהיה בחי' ה' אחרונה בחי' דבור.**

ושלוש האותיות הראשונות הן "קדוש" שלוש פעמים, והן השתלשלות מעילה לעילה וכו', עד שנוצרת בחינת הה"א האחרונה, בחינת הדיבור.

כי כדי להיות ה' ראשונה בחי' מחשבה והתפשטות החיות והתהוות איזו הארה צ"ל תחלה בחי' יו"ד שהוא צמצום

כדי שתהיה הה"א הראשונה, בחינת המחשבה, וכן התפשטות החיות והתהוות הארה כלשהי, חייבת לבוא תחילה בחינת היו"ד, שהיא צמצום (כיווץ).

שמא"ס ב"ה בעצמו לא היו העולמות יכולים לקבל הארה כלל ולא הי' [היה] יכול להתהוות יש מאין כלל אלא ע"י צמצום וכמאמר מכלכל חיים בחסד.

מאין סוף ברוך הוא עצמו לא יכלו העולמות לקבל שום הארה, ולא יכול היה להתהוות כלל יש מאין, אלא באמצעות צמצום, וכמאמר "מכלכל חיים בחסד".

ופי' מכלכל מלשון כלי תוך כלי שלהיות חיים להחיות העולמות צ"ל צמצום בבחי' כלי תוך כלי כי הוא ית' חיי החיים כו':

ופירוש "מכלכל" הוא מלשון "כלי תוך כלי": כדי שתהיה חיות המחיה את העולמות, צריך להיות צמצום בבחינת "כלי תוך כלי", שהרי הוא ית' חיי החיים וכו'.

9 **והנה כתיב כי ביה ה' צור עולמים. ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא]. פי' העוה"ב [העולם הבא] הוא תענוג הנשמות שנהנין מזיו השכינה כו'.**

ועתה, כתוב: "כי ביה ה' צור עולמים"; "ביו"ד נברא העוה"ב". העולם הבא הוא התענוג של הנשמות, הנהנות מזיו השכינה וכו'.

והתגלות תענוג זה הוא ע"י צמצום אא"ס [אור אין סוף] ב"ה שהוא בחי' יו"ד כי מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה בעצמו ובכבודו כביכול לא היו הנשמות יכולים לקבל מאחר שהם בבחי' נברא וגבול והעוה"ב [והעולם הבא] עצמו הוא בחי' ה"א.

גילוי תענוג זה הוא באמצעות הצמצום של אור אין סוף, ברוך הוא, שהוא בחינת יו"ד. שהרי מאור אין סוף עצמו ובכבודו, כביכול, הנשמות לא יכלו לקבל, מאחר שהן בגדר נבראים ובעלי גבול. והעולם הבא עצמו הוא בחינת ה"א.

וע"י יו"ד נברא שתענוג זה שמשיגים הוא בחי' יש. כמ"ש להנחיל אוהבי יש. ש"י עולמו' [עולמות]. וכדי להתהוות יש מאין המוחלט צ"ל בחי' צמצום.

ועל ידי היו"ד נברא [כלומר] שהתענוג הזה ש[הנשמות] משיגות הוא בחינת יש (דבר־מה), כמו שנאמר: "להנחיל אוהבי יש": [יש פירושו] שלוש מאות ועשרה עולמות. וכדי להוות יש מאין המוחלט, נדרשת בחינת צמצום.

10 **והנה שכר מצוה מצוה. פי' שהמצוה בעצמה ממשכת מתן שכרה וכמ"ש יגיע כפיך כי תאכל שע"י המצות שאדם עושה בעוה"ז הוא ממשיך להיות גילוי הג"ע [הגן עדן] שיומשך התגלות תענוג הנשמות.**

כעת, "שכר מצוה מצוה". הכוונה היא שהמצוה עצמה ממשיכה את מתן שכרה, כפי שנאמר "יגיע כפיך כי תאכל": באמצעות המצוות שאדם מקיים בעולם הזה הוא ממשיך את גילוי גן עדן, כך שתענוג הנשמות יתגלה.

וכמ"ש ויניחהו בג"ע [בגן עדן] לעבדה אלו רמ"ח מ"ע [מצות עשה]. שע"ז הוא עושה את הג"ע [הגן עדן].

כפי שנאמר "ויניחהו בג"ע לעבדה": אלו רמ"ח מצוות עשה, שבאמצעותן הוא עושה את גן עדן.

וזהו כל הנשמה תהלל יה. פי' תהלל ותאיר הארת והמשכת היו"ד שהיא בחי' הצמצום להיות בה' עלאה בחי' עוה"ב [עולם הבא] שהיא בחי' יש מאין להנחיל אוהבי יש כנ"ל:

וזהו "כל הנשמה תהלל יה". הכוונה היא: [כל נשמה] תהלל ותאיר את ההארה וההמשכה של היו"ד, שהיא בחינת צמצום, כדי שתהיה בה"א עילאה בחינת העולם הבא, שהיא בחינת יש מאין, "להנחיל אוהבי יש", כפי שהוזכר לעיל.

11 אך היינו כל הנשמה דייקא. כי נשמה מלשון נשימה שבאדם שהיא בחי' רו"ש [רצוא ושוב]. כי הנשמה היא כמ"ש אשום ואשאף יחד. ששואף ההבל ונכנס ויוצא.

אך הכוונה היא ל"כל הנשמה" דווקא. נשמה היא מלשון נשימה שבאדם, שהיא בחינת רצוא ושוב (ריצה ושיבה). שהרי על הנשמה נאמר "אשום ואשוף יחד": שואפים את ההבל, והוא נכנס ויוצא.

וע"ש [ועל שם] זה נק' נשמה שהיא מקור כל הנשימות וכללותן. ולכן הלב דופק תמיד ברו"ש [ברצוא ושוב].

משום כך היא נקראת נשמה, שכן היא המקור לכל הנשימות וכללותן. לכן הלב פועם תמיד ברצוא ושוב.

משא"כ שאר כל האברים שוקטים ונחים. ועל עמדם יעמודו כי רוח החיות של הנפש הוא בדם הלב דוקא.

לא כן שאר האיברים: הם שקטים ונחים ועומדים במקומם, שכן רוח החיים של הנפש נמצאת דווקא בדם הלב.

12 והנה בחי' הרצוא של הנשמה הוא בחי' מס"נ בק"ש [מסירות נפש] [בקריאת שמע]. והיינו מסירת הרצון כי נפש הוא הרצון כמ"ש אין נפשי אל העם הזה כו'.

עתה, בחינת ה"רצוא" של הנשמה היא מסירות נפש בקריאת שמע. כלומר, מסירת הרצון, שכן נפש (nefesh) היא רצון, כפי שנאמר: "אין נפשי אל העם הזה כו'".

דהיינו שיעקור רצונו המלובש בהבלי עולם. ולהיות לו רק רצון א' לאביו שבשמים.

כלומר, לעקור את רצונו המלובש בהבלי העולם, ולהיות לו רצון אחד בלבד — לאביו שבשמים.

13 וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ. שאין לו חפץ ורצון אחר כלל.

כפי שנאמר: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ" — אין לו שום חפץ או רצון אחר כלל.

והיינו בשומו ללבו שאין עוד מלבדו והכל בטל אליו ית'. וכל הדברים שבעוה"ז הנפרדים ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] הוא רק לפי שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים].

כלומר, כשהוא משיב אל לבו שאין עוד מלבדו ושהכול בטל אליו ית'. וכל הדברים שבעולם הזה, הנפרדים ונחשבים ליש (yesh, [מציאות נפרדת לעצמה]) ולדבר בפני עצמם, כך הם רק מפני שנפלו בשבירת הכלים.

14 וכמ"ש לי הכסף ולי הזהב נאם ה' שהכסף והזהב הגשמיים הם נתגשמו בירידתם מטה מטה בהשתלשלות רבות ועצומות. אבל במקורם למעלה הם לי ובטלים אלי לפי ששרשם הוא מבחי' נאם ודבר ה'.

כמו שנאמר: "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'" — הכסף והזהב הגשמיים נעשו גשמיים בירידתם מטה מטה, דרך שלבי השתלשלות רבים ועצומים; אך במקורם למעלה הם שלי ובטלים אלי, שכן שורשם הוא בבחינת "נאם" (אמירה) ובדבר ה'.

15 וכל מה שיעמיק בזה ויותר מזה לבבו יבין שלא לנטות ולא לימשך בלתי להי' לבדו. ויהיה רצונו רק אליו יתי' לדבקה בו עד מיצוי הנפש.

ככל שיעמיק בכך, ואף מעבר לכך, יבין לבו שלא לנטות ולא להימשך אחר דבר מלבד ה' לבדו. רצונו יהיה מכוון רק אליו ית', כדי להידבק בו עד מיצוי הנפש.

ואחר שיהיה כך ברצוא יהיה כך בשוב להיות והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך כו'

ואחרי שיהיה כך ב"רצוא", יהיה כך גם ב"שוב": "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" וכו'.

כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א [ד' אמות] של הלכה בלבד. פי' מאחר שהוא קדוש כו'.

"כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה בלבד". פירוש הדבר: מאחר שהוא קדוש וכו',

אין לו שייכות להיות שורה ומתלבש בעולם אלא ע"י ד"א [ד' אמות] של הלכה שעי"ז נעשה דירתו ממש בתחתונים שהיא חכמתו ורצונו כו'

אין לו שייכות לשרות בעולם ולהתלבש בו אלא באמצעות ארבע אמות של הלכה, שבאמצעותן נעשית ממש דירה בתחתונים, שהיא חכמתו ורצונו וכו'.

וזה כל האדם להיות רץ לבך ושוב לאחד כו' כי בע"כ [בעל כרחך] **אתה חי כו'.**

וזהו כל האדם: להיות [במצב של] "רץ לבך ושוב לאחד" וכו', "כי בע"כ אתה חי" וכו'.

16 **ובזה תהיה כל הנשמה תהלל יה כי ע"י אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא] **אתעדל"ע** [אתערותא דלעילא]**. שע"י בחי' רצוא שבעבודת האדם כך הוא למעלה בחי' הסתלקות וצמצום אוא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה.**

וכך "כל הנשמה תהלל יה", שכן באמצעות אתערותא דלתתא [באה] אתערותא דלעילא. באמצעות בחינת רצוא בעבודת האדם, כך גם למעלה יש בחינת הסתלקות וצמצום של אור אין סוף, ברוך הוא.

וע"י בחי' שוב כך הוא בחי' המשכת אוא"ס [אור אין סוף] **ב"ה בהשתלשלות המדרגות למטה מטה כדי להאיר התגלות התענוג של הנשמות להתענג על ה'.**

ובאמצעות בחינת שוב יש למעלה בחינה של המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, בהשתלשלות המדרגות, מטה מטה, כדי להאיר את התגלות התענוג של הנשמות, להתענג על ה'.

וזהו ה' צלך כצל שהוא פונה אחרי האדם. כך הוא יתי' כביכול צל שלך. והיינו על יד ימינך דהיינו ע"י אהבה במס"נ [במסירות נפש] **בבחי' רצוא כנ"ל.**

וזהו "ה' צלך": כשם שהצל פונה בעקבות האדם, כך גם הוא יתי', כביכול, צלך. וזהו "על יד ימינך", כלומר באמצעות אהבה במסירות נפש, בבחינת רצוא, כנ"ל.

וזהו נר הוי"ה נשמת אדם שנשמת אדם שהוא בחי' נשימה ברוי"ש [ברצוא ושוב] **היא בחי' נר להאיר ולהמשיך אוא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה בג"ע** [בגן עדן] **כו':**

וזהו "נר הוי' נשמת אדם": נשמת האדם, שהיא בחינת נשימה ברצוא ושוב, היא בחינת נר, להאיר ולהמשיך אור אין סוף, ברוך הוא, בגן עדן וכו'.

17 **אך כדי לבא למדרגת בחי' רו"ש** [רצוא ושוב] **הנ"ל א"א לאדם להגיע ע"י התבוננות בה' אחד ברוח בינתו לבד שמשכלו ובינתו לא תוליד אהבה כזו.**

אך כדי להגיע למדרגת הרצוא ושוב שהוזכרה לעיל, אדם אינו יכול לעשות זאת באמצעות התבוננות בכך שה' אחד, הנשענת רק על רוח הבינה שלו, שכן השכל והבינה שלו לא יולידו אהבה כזאת.

הגם שע"פ שכלו ותבונתו יבין שכך יאתה מ"מ לא יגרום כח המושך בפו"מ [בפועל ממש]

אף שעל פי שכלו והבנתו הוא יבין שכך ראוי, בכל זאת לא יתעורר בפועל הכוח המושך [אותו].

אלא עז"נ [על זה נאמר] **כי אתה נרי הוי"ה. אתה הוא בחי' תומ"צ** [תורה ומצות]**. כי א"ת הם בחי' אותיות התורה מא' ועד ת"ו.**

אלא על כך נאמר: "כי אתה נרי הוי"". אתה (atah) הוא בחינת תורה ומצוות, שכן אל"ף (alef) ות"ו (tav) הן בחינת אותיות התורה, מאל"ף ועד ת"ו.

18 **וה' הוא בחי' המצות. וע"ז וה' יגיה חשכי שיש חשך המחשיך ומונע מלהאיר אור האהבה לה' הגם שיתבונן שכך יאתה. והוא חשך הגוף ונפש החיונית המלבישים את נפש האלקית.**

וה"א היא בחינת המצוות. ועל ידי כך מתקיים "וה' יגיה חשכי": יש חושך שמחשיך ומונע מאור האהבה לה' להאיר, אף שהוא מתבונן שכך ראוי. וזהו חושך הגוף והנפש החיונית, המלבישים את הנפש האלקית.

וצ"ל תחלה סומוע"ט [סור מרע ועשה טוב] **ע"י שיהי'** [שיהיה] **ממארי דחושבנא ממעשים ודבורים ומחשבו'** [ומחשבות] **אשר לא לה' המה כל ימי חיי הבלו כל חד לפום מאי דידע בנפשו נגעי לבבו**

תחילה צריך לקיים "סור מרע ועשה טוב", על ידי שיהיה אחד מ"מארי דחושבנא", [ויערוך חשבון על] המעשים, הדיבורים והמחשבות שלא נעשו לשם ה', במשך כל ימי חייו, שהם חיי הבל; כל אחד לפי מה שהוא מכיר בנפשו, "נגעי לבבו",

שהם המונעים ומעכבים את אור האהבה כי כל איש אשר בו מום לא יקרב לחם אלקיו לא יגש להקריב כו'.

שהם המונעים ומעכבים את אור האהבה. שהרי "כל איש אשר בו מום לא יקרב לחם אלקיו לא יגש להקריב כו"".

19 **וכדכתיב ותמימים ינחלו טוב ואין טוב כו'. משא"כ בעלי מומין שבעלי מומין פסולין לגבי מזבח.**

כפי שנאמר, "ותמימים ינחלו טוב", ו"אין טוב כו"". לא כך הוא אצל בעלי מום, שכן בעלי מום [בעלי חיים] פסולים לגבי המזבח.

ואף אם עלו ע"ג [על גבי] **מזבח מורידין אותן. וכשם שהוא בקרבנות כך הוא בכל אשר יקריב נפשו לה' כל איש אשר בו מום לא יוכל ליקרב בק"ש** [בקריאת שמע] **להיות לו מס"נ** [מסירות נפש] **באמת**

ואפילו אם הועלו על גבי המזבח, מורידים אותם. וכשם שהדבר כך בקרבנות, כך גם אצל כל מי שמקריב את נפשו לה': כל אדם שיש בו מום אינו יכול להתקרב בקריאת שמע כדי שתהיה לו מסירות נפש אמיתית.

ומורידים אותו מלמעלה ומפילים אותו למטה עד אשר ישוב אל ה' וירחמהו כו'. ואז נותנים לו סיוע מלמעלה להיות מעורר את האהבה להי' בק"ש [בקריאת שמע].

מורידים אותו מלמעלה ומשליכים אותו למטה, עד ש"ישוב אל ה' וירחמהו כו'". ואז נותנים לו סיוע מלמעלה כדי לעורר את האהבה להי' בקריאת שמע.

20 **והנה בחי' זו נק' בת בחי' מקבל שאין נפשו בטילה להי' במס"נ** [במסירות נפש] **בטבע עד אשר יערה עלי'** [עליה] **רוח ממרום ועז"נ** [ועל זה נאמר] **שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך.**

כעת, בחינה זו נקראת "בת" — בחינה של מקבל: מי שנפשו אינה בטלה להי' בטבעה במסירות נפש, עד אשר יערה עליה רוח ממרום. ועל כך נאמר: "שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך".

פי' עמך ובית אביך. היינו מה שהורגלת בו ונמשכת אחריהם בהבלי העולם. עכ"פ [על כל פנים] **שכחי לפנות דעתך לקבל ע"ע** [על עצמו / על עצמך] **עומ"ש** [עול מלכות שמים] **שצריך להיות כלי לקבל את אור האהבה הבאה מלמעלה.**

פירוש "עמך ובית אביך" הוא מה שהתרגלת אליו ונמשכת אחריו בהבלי העולם. לכל הפחות, שכחי [אותם], כדי לפנות את דעתך ולקבל על עצמך עול מלכות שמים, שהרי עליך להיות כלי לקבל את אור האהבה שבאה מלמעלה.

21 **ואז ויתאו המלך יפיך. יופי ההארה שיאיר את האהבה שהיא בחי' נר כנ"ל. ועז"נ** [ועל זה נאמר] **תתן אמת ליעקב.**

ואז "ויתאו המלך יפיך": יופייה של ההארה שתאיר את האהבה, שהיא בחינת נר, כנזכר לעיל. ועל כך נאמר "תתן אמת ליעקב".

כי נש"י [נשמות ישראל] **הם ב' בחי' יעקב וישראל. ישראל הוא בחי' כי שרית ותוכל שכבר גבר ונצח המלחמה**

נשמות ישראל הן משתי בחינות: יעקב וישראל. ישראל הוא בחינת "כי שרית ותוכל": הוא כבר התגבר וניצח במאבק.

משא"כ יעקב יו"ד עקב דהיינו שירד מטה בבחי' עקב אלא שיש לו בחי' יו"ד בראשו שאליו יומשך ממטה למעלה.

יעקב, לעומת זאת, הוא יו"ד עקב (יו"ד, עקב): כלומר, הוא ירד למטה לבחינת עקב, אלא שיש לו בחינת יו"ד בראשו, שאליה יימשך מלמטה למעלה.

ועדיין אין לו בחי' אמת בנפשו בטבע ממש. רק שהי' יתן אמת ע"י סיוע מלמעלה.

ועדיין אין לו את בחינת האמת בנפשו מטבעו ממש; אלא שהי' ייתן לו אמת בסיוע מלמעלה.

וחסד לאברהם פי' שיהיה בחי' אברהם הוא בחי' האהבה שהיא באה בתורת חסד מלמעלה. וכ"ז [וכל זה] הוא מימי קדם מבחי' תשובה שקדמה לעולם:

"וחסד לאברהם" פירושו שבחינת אברהם — בחינת האהבה — באה כמתנת חסד מלמעלה. וכל זה הוא "מימי קדם", מבחינת "תשובה שקדמה לעולם".

22 וביאור ענין אחותי. הוא בחי' ומדרגת מארי תורה שתורתם אומנתם כי במעלת התורה איתא במדרש מצינו שויתר הקב"ה על ג"ע [גילוי עריות] וש"ד [ושפיכות דמים]. ולא ויתר על בטול תורה.

הביאור בעניין "אחותי" הוא שזו בחינתם ומדרגתם של בעלי התורה, שתורתם אומנותם. שכן, על מעלתה של התורה נאמר במדרש: "מצינו שויתר הקב"ה על ג"ע וש"ד. ולא ויתר על בטול תורה".

והענין כי הנה עסק התורה הוא המשכת דירתו ית' בתחתונים

העניין הוא שהעיסוק בתורה הוא המשכת דירתו ית' בתחתונים.

כי כל עניני התורה אסור ומותר. כשר ופסול. טמא וטהור. הוא רק הבדלה בין טוב לרע. וכמ"ש להבדיל בין החיה הנאכלת ובין כו'.

שכן כל ענייני התורה — אסור ומותר, כשר ופסול, טמא וטהור — אינם אלא הבחנה בין טוב לרע, וכמו שכתוב: "להבדיל בין החיה הנאכלת ובין כו'".

23 והנה כתיב בי מלכים ימלכו. ואמרו מתניתין מלכתא שהיא כמלך שמצוה לעשות כך וכך כו' כמ"ש במ"א.

והנה כתוב: "בי מלכים ימלכו", ואמרו: "מתניתין מלכתא" — המשנה היא מלכה, שכן היא כמו מלך המצווה לעשות כך וכך וכו', כפי שנתבאר במקום אחר.

והנה כתיב אם תגביה כנשר כו'. משם אורידך נאם ה' שנאם ה' ודבורו הוא המוריד ומשפיל הקליפות וס"א [וסטרא אחרא] למטה ויתפרדו כל פועלי און.

והנה כתוב: "אם תגביה כנשר" וכו', "משם אורידך נאם ה'": האמירה של הוי' ודיבורו הם שמורידים ומשפילים את הקליפות ואת הסטרא אחרא למטה, ו"ויתפרדו כל פועלי און".

וכך האדם ע"י עסקו בתורה. ומבדיל בין איסור והיתר. ובין כשר לפסול כנ"ל. הנה הוא מוריד האיסור והפסול ומדחהו למטה ע"י דבר ה' אשר בפיו זו דבר הלכה

וכך גם האדם, באמצעות עיסוקו בתורה: הוא מבחין בין אסור למותר ובין כשר לפסול, כנ"ל; בכך הוא מוריד את האסור ואת הפסול ודוחה אותם למטה, באמצעות "דבר ה'" שבפיו — "זו דבר הלכה".

נתקיים בו ועל ידו משם אורידך נאם ה' ולכן נקי ישראל אחים וריעים להקב"ה. וכמ"ש להנחיל אוהבי יש. למען אחי וריעי כו':

[כך] מתקיים בו ועל ידו: "משם אורידך נאם ה'". לכן ישראל נקראים אחים ורעים להקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב: "להנחיל אוהבי יש" [מציאות], ו"למען אחי וריעי" וכו'.

24 **וזהו הקל קול יעקב והידים ידי עשו. שבזמן שהקל קול יעקב אין ידי עשו שולטות בו.**

וזהו "הקל קול יעקב והידים ידי עשו": בזמן ש"הקל קול יעקב", אין ידי עשו שולטות בו.

כי אין יניקה לחיצונים מאחר שמבדילים ומבררים. והיינו בזמן שהקל קול. פי' שהקול עליון הוא דבר ה' מתחבר בקול שלמטה

כי אין לחיצונים יניקה, מאחר ש[האדם] מפריד ומברר. וזהו "בזמן שהקל קול": כלומר, הקול העליון, שהוא דבר ה', מתחבר לקול שלמטה,

להיות כמ"ש ואשים דברי בפיך וכתיב ודברי אשר שמתי בפיך דברי ממש שאז הוא בחי' מתניתין מלכתא.

כך שמתקיים הכתוב "ואשים דברי בפיך", וכן נאמר "ודברי אשר שמתי בפיך" — "דברי ממש". כי אז זו בחינת "מתניתין מלכתא" (המשנה היא מלכה).

25 **ובחי' זו נקי אחותי רעיתי יונתי תמתי. א"ת** [אל תקרי] **תמתי אלא תאומתי שנעשו בחי' אחים תאומים ממש כביכול.**

בחינה זו נקראת "אחותי רעיתי יונתי תמתי". "א"ת תמתי אלא תאומתי": הם נעשים, כביכול, אחים תאומים ממש.

אך כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] **תורה אין לו. כי מעלת התורה היא משום דאורייתא וקוב"ה** [וקודשא בריך הוא] **כולא חד.**

אולם, "כל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו". מעלתה של התורה היא משום ש"דאורייתא וקוב"ה כולא חד".

26 וצ"ל גם באדם למס"נ [למסירות נפש] באחד שמשם מקור התורה ולהיות לו רק רצון א' כו' כנ"ל.

וגם באדם צריכה להיות מסירות נפש ב"אחד", שממנו מקור התורה, [ועליו] להיות בעל רצון אחד בלבד וכו', כנ"ל.

שע"ז הוא ממשיך גילוי התורה שמשם מקור חוצבה ושרשה דאורייתא מחכ' [מחכמה] נפקת. וכתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. פי' כי הנה יש ב' בחי' ישראל ויעקב.

באמצעות זאת הוא ממשיך את גילוי התורה, שהרי משם מקור חציבתה ושורשה: "דאורייתא מחכ' נפקת". ונאמר: "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל". פירוש הדבר הוא שיש שתי בחינות: ישראל ויעקב.

27 וכנגד זה יש ב' בחי' בתורה עדות ותורה. ומבחי' יעקב נמשך בחי' עדות ומבחי' ישראל נמשך בחי' תורה.

ובהתאם לכך יש בתורה שתי בחינות: עדות ותורה. מבחינתו של יעקב נמשכת בחינת העדות, ומבחינתו של ישראל נמשכת בחינת התורה.

וכמ"ש ועשיתם אתם אתם כתיב. וכתיב אשר יעשה אתם האדם. כי ע"י האדם נמשך בחי' תומ"צ [תורה ומצות].

וכמו שכתוב: "ועשיתם אתם" — "אתם" כתיב [כדי שאפשר יהיה לקרוא זאת] . וכתוב: "אשר יעשה אתם האדם". כלומר, באמצעות האדם נמשכת בחינת תורה ומצוות.

והיינו ע"י מס"נ [מסירות נפש] באחד שאז כל הנשמה תהלל יה כו' כנ"ל. ובחי' זו נקראת אמי שהוא בחי' אם הבנים.

כלומר, באמצעות מסירות נפש ב"אחד", שאז "כל הנשמה תהלל יה" וכו', כפי שהוסבר לעיל. בחינה זו נקראת "אמי", והיא בחינת "אם הבנים".

שהיא היא המוליד הגילוי אלקות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בג"ע [בגן עדן] ותענוג הנשמות זו תורה ועבודה כו'. ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב רני ושמחי בת כו'. שבחי' בת תעלה ביתר שאת כנ"ל. ולהיות אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] כו' כמ"ש במ"א:

היא שמולידה את גילוי האלוקות, אור אין סוף ברוך הוא, בגן עדן, ואת תענוג הנשמות; זו תורה ועבודה וכו'. ועל העתיד לבוא כתוב: "רני ושמחי בת" וכו': בחינת "בת" תעלה "ביתר שאת", כפי שהוסבר לעיל, ותהיה "אשת חיל, עטרת בעלה" וכו', כפי שמוסבר במקום אחר.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/7/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק